

RADEA-MARE
ATA UNIRII

Mare

sen berendezett üz-
körral rendelkezem
resek 450-500
es címmel ellá-
biztosítva"
adó

Borax

olyan
fontos,
a bojtár

DS.

1498

?

ett-e már
la-féle
mark-,
see-, és
sheringet
démártásban??

zerárugyár

szám
Sürgöny: Juvare, Cluj

gykereskedés

krany, szőlő és

platinahováítási

alamint kincszét

kat.

ttóknak!

ÁR Fiókzet
Egeres

szeszszegzetű és má

szennel készit és

l áras

és és lágagyár

atol-ati 1 esdar

vászon

tra 2

pható:

nișoara

nișoara-Fabrica

SZERKESZTŐSÉG, HÍRADÓ
HIVATAL ES NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop. (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és Híradóhivatal — 971
78. N. Sz. — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 80
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ct
Egy szám	— 1-50 ct

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 29. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Ádár rison 1 * 1924 február 6 Szerda

Az expressz

A kamara mai ülésén az egyik képviselő azzal a javaslattal állt elő, hogy az utóbbi időben beállított expresszvonatokat változtassák vissza gyorsvonatokká. A CFR. vezérigazgatósága ugyanis egy új vasuti politika szellemében elhatározta, hogy néhány gyorsvonat-járatot expresszvonattá alakít át. A laikus azt hihetné, hogy az internacionális jellegű „expressz”-vonattá való átalakítás komplikált és egy ország világpolitikájában nagy változást jelent. Új menetrendet kell készíteni, mely a kisebb állomásokat kikapcsolja, esetleg új kocsikat kell beállítani és a közlekedés gyorsaságát legalább a duplájára kell fokozni. Az expressz fogalma a közlekedés legnagyobb gyorsaságát és legteljesebb kényelmét jelenti és így az átalakítás vasutunk fejlődését. Ennek az átalakulásnak azonban csak az egyik, látszólag igen jelentéktelen részletkérdése ment teljesebbé; nem állítottak be új menetrendet, nem állítottak be új kocsikat, nem fokozták a kényelmet, nem fokozták a gyorsaságot, — egyesegyedül a vasuti tarifát emelték fel expresszgyorsasággal a luxusvonatok díjainak magasságába. Szóval ez az átminősítés nem jelentett egyebet, mint a vasuti tarifának felemelését.

Pár nappal ezelőtt ehhez a vasuti politikához új adat járult. Leszállították a CFR. költségvetését, úgyhogy a vezérigazgatóság nem gondoskodhat kellőképpen a vonatok fűtéséről és világításáról. Valószínűleg vonatkozik ez az új expresszvonatokra is. De nem is ez a fontos. És távol áll tőlünk a szándék, hogy a CFR. nek ezt az expresszesítő politikáját vegyük mostan kritika tárgyává. De, szimbólumokra igen hajlamosan, ebben az „expressz” átalakításban az állam vitelének egy olyan mentalitását látjuk, mely számunkra csak kettőt ad: egy fényes európai fogalmat — amilyen az expresszvonatoké is — és a felemelt terheket. Nem csodálkozunk azon, ha közállapotaink jelzésére új jelző kerülne a közönség számára. Sok, nagyon sok minden van, amire bátran elmondhatjuk: „expressz”-vonat. Szinte rendszerré válik, hogy értékes és pompás fogalmakkal való játékhöz egyedül a terhek komoly valósága fűződik. Sok fényes fogalmat vettünk át a külföldtől és e fogalmak értékében állapítottuk meg a reánk háruló terheket. Azonban nincs komoly iv, konstrukciós államépítés, mely az üres fogalmat és a kínos terhet összekösse. Alkotmányunk sok tekintetben ideális és a Nyugat nem egy állammal állotta ki a versenyt. A valóság azonban megmaradt a terheknél, a kötelezettségeknél, de annál szűkebb, annál elmaradottabb a jogok terén. Az alkotmány bölcsen parancsolja azt, hogy különbség ne tétessék polgár és polgár között se fajra, se vallásra, se politikai felfogásra való tekintettel. Kellene utalnunk a mindennapi élet ezer és egy megnyilatkoztatására, amely nem elégszik meg azzal a megkülönböztetéssel, melyet a vallás, nemzet jelent, de az egész ország közgazdasági életét aszerint osztályozza, hogy egy bizonyos bankérdekeltség körébe tartozik-e, vagy sem? És így tovább.

Szóljunk-e a párisi egyezményről, melynek pontjai biztosítják a nemzetiségek iskoláinak szabadságát és idézzük-e az Anghelescu-féle iskolabetiltó, nyilvánossági jogot megvonó rendeleteket? Amott a nyugati alkotmány, a párisi egyezmény, a közjogi haladás expresszvonata, itt az a bizonyos gyorsvonat, melyet nem fűtenek, nem világítanak s oly gyakran akad el. De a közéletben, másutt, mindenütt oly gyakori és oly szomorúan gyakori ez az expresszé való avanszás, még a gyorsvonati kellekek hiányában is.

Pedig ennek az országnak a népe szívesen vállalja, ha már vállalnia kell, azokat a bizonyos expresszvonati terheket is. És még

gyorsvonatokat sem kér helyettük. Megelégszik egyszerű tehervonatokkal és a személyszállítás egyszerű vonataival. De az a tehervonat — a valóságos és a képletes értelemben — legyen megbízható, rendszeres és olyan pontos, mint egy nyugati vasuti menetrend. Ha expresszvonatok terheit is fizetjük, vigye az a bizonyos tehervonat az ország terheit, ha talán lassan is, de pontosan és megbízhatóan. Ne tegyenek különbséget, kinek az árúját veszik fel előbb és tudjuk, hogy a címzett, ez ország minden állampolgára dézsmálás nélkül kapja meg a portékát és nem talál a jog teljessége helyett belecsomósított rideg követ.

Es gyorsvonat helyett, még expressz-tarifával is, szívesen vesszük a személyvonatot is, de legyen világosság benne. A mindenki számára való, egyforma jog és egyforma igazság világossága. És fűtsenek is benne. Legyen melegség benne. Az a melegség, mely méltán fűtheti át az állam minden polgárának lelkét: az egymás, az egyforma emberi és népi megbecsülé-

sének és tiszteletbentartásának melege. És ha már van is ezen az ideális személyvonaton első-, második és harmadik osztály, ne legyen ez az első-, második- és harmadrendű állampolgárok minősítése, de legfeljebb az a megkülönböztetés, amelyet a becsülettel elvégzett és vállalt szoros munka jelezhet meg. És ne üljének le a kötelességteljesítés és állampolgári hasznosság jegyével megváltott első osztály utasai közé olyanok, akiket ez a hely meg nem illet. És ne foglaljanak le az állam életének e vasútján képviselők, bankigazgatók és protekciósok számára egész fülkéket, míg a nagyközönség, az állampolgárok roppant tömege, a joggal megváltott jegye dacára a folyosón szorong vagy talán jogok vonatára sem tud felülni.

Ime ez az „expressz”-vonat példázata, ha az a bizonyos képviselő úgy gondolta az expressz vonatoknak gyorsvonatokká való visszaállítását mint ahogyan mi, akkor jelentősebb javaslat alig hangzott el az utóbbi időben a román parlamentben.

Macdonald Párisba megy

Ujra-követség a meglazult antantot. Macdonald lemondott a fizetése feléről. A konzervatívok egyik vezetője lett London főpolgármestere

(London, február 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Macdonald csak addig kívánja a külügyminiszteri tarcát megtartani, amíg a Franciaországgal fennálló nehézségeket kiküszöböli. Ezzel kapcsolatban úgy hírlik, Macdonald rövidesen Párisba utazik, hogy szóbelileg beszélje meg Poincaréval azt, amit levélben megirt.

Páris, febr. 5. Londonban és Párisban a közélet nyitvénysége a Macdonald angol és Poincaré francia miniszterelnök közötti levélváltást. Macdonald levelében többek között a következőket írja: „Országaink egymással vállvetve a válság olyan időszakait élték át és gazdaságilag olyan áldozatokat hoztak, hogy abban a pillanatban, amikor a kormányt átveszem, jónak látom önnek személyesen irt levelemet elküldeni, nemcsak azért, hogy a minisztérium változásáról értesítem, hanem azért, hogy üdvözléteimet és jókívánságaimat is átadjam. Kellemetlen rám nézve, hogy

annyi éntézetlen kérdés van

előttem, amelyek gondjainkat és aggodalmainkat ébrentartják, de biztosítom, mindennapi gondom lesz közreműködni ezeknek a kérdéseknek közös hasznunkra való rendezésében. Önnek megvan a maga közvéleménye, nekem is megvan a magamé. Önnek biztosítania és védenie kell a francia nemzeti érdekeket, nekem ugyan így kell tennem az angol nemzeti érdekekkel. Ezek az érdekek első pillanatra úgy tűnhetnek fel, mintha ellentétben állanának egymással, de bizonyosra veszem, hogy ezeket az ellentéteket

a jóakarat legnagyobb megfeszítésével

ki lehet küszöbölni és sikerülni fog olyan politikai eszközöket találni, amelyek lehetővé teszik Franciaország és Nagybritannia számára a barátságos együttműködést. Nyíltan beszélhetünk és ellenségeskedés nélkül védelmezhetjük országaink érdekeit. A megértés ilyen módon sokkal több lesz a pusztá szónál, mert így Franciaország és Nagybritannia is egyúttal eladhatja Európa békéjének és biztonságának helyreállításában.”

Poincaré válasza a következő: „Szeretettel méltó levele, amelyben szíves volt hivatalának átveteléről értesíteni és amely személyesen juttatta tudomásomra üdvözléteit, igen meghatott. Teljes szívvel kívánom, hogy hazája javáért kifejtett fáradozásait siker koronázza. Azok a kötelek, amelyek országainkat kölcsönösen összefűzik és amelyeket ön emlékeztetünkbe idéz,

sokat szenvedtek a közös megpróbáltatásokban

és áldozatokban. Meg lehet győződve, hogy ezeknek az időknek emléke, mint önnek, úgy nekem

is élen szemem előtt lebeg. Mindezzel már is kifejeztem, hogy mennyire élenk sajnálom magam is, hogy számos, országainkat közösen érdeklő fontos kérdés még nincsen rendezve. Miképpen ön, úgy én is megteszek mindent, hogy ezeket a kérdéseket önnel együtt kölcsönös hasznunkra megoldjam.

Öszinteségét én is őszinteséggel fogom viszonzni és ha a francia érdekeket ugyanazzal a buzgósággal fogom is védelmezni, mint ön az angol érdekeket, meg lehet győződve mégis, az sohasem befolyásolhatja érzéseink szivélyességét. Ha kölcsönösen ilyen érzések töltenek el bennünket, lehetetlen, hogy az antantot újra hatékonyá ne alakítsunk. És lehetetlen, hogy ne sikerüljön szert tennünk azokra az eredményekre, amelyeket az antant hozhat és hoznia is kell, Európa pedig végül ismét meg fogja találni a maga békéjét, biztonságát és munkaszabadságát.”

London, február 5. A munkáskormány önmagán kezdte meg a takarékosági elv keresztülvitelét. Macdonald miniszterelnöki fizetésének feléről lemondott. Az állampénztár javára eső összeg tízezer font sterlinget tesz ki. Ugyanezt tette lord Haldane is.

London város főpolgármesterévé a konzervatívparti Bowatert választották.

London, február 5. Macdonald a mai minisztertanácsán arról tájékoztatta miniszterársait, hogy

két nagy konferenciát tervez.

Az egyik konferencia a nemzetközi problémákat szabályozná, míg a másiknak az angol-orosz kérdések rendezése lesz a feladata. Az „Evening Standard” értesülése szerint Cleve, a párisi angol nagykövet, aki Londonba érkezett, már magával hozta azokat a javaslatokat, melyek a tervezett konferencia időpontjára, tagjaira és munkarendjére vonatkoznak. Párisban hire jár, hogy az angol-orosz értekezletet eszmecsere fogja megelőzni, melyben Anglia, Amerika, Franciaország és Olaszország fognak résztvenni.

György király Olivier indiai, Thomson lég-hajózási és Arnold gyarmatügyi miniszterek a peeri (lord) méltóságot adományozta. A munkáskormánynak így már öt minisztere és egy államtitkára került be a felsőházba.

Brüsszelbe is nagykövetet küld Németország

Berlin, február 5. Hoesch párisi német ügyvivőnek nagykövetté való kinevezésével egyidejűleg a birodalmi kormány Keller belgrádi német ügyvivőt brüsszeli német nagykövetté nevezte ki.

Utban — a palesztinai erdélyi kolóniáért

V.

Egy város, melyet önmaga számára kell felfedezni. Az orsovai kulturstély. A caranseverini fiatalság munkája

(Cluj-Kolozsvár, február 4. Az Uj Kelet munkatársától.) Vannak Erdélyben és a Bánságban olyan zsidó közösségek, melyeket nemcsak a magunk, de önmaguk számára is fel kell fedezni. Ilyen például

Orsova

is, ahol hosszú idő tespedése után eleven és értékes zsidó munka indult meg. Pedig nem volt hiány sohasem az értékes vezetőkben, sem pedig a munkatársakban. Az országos zsidó mozgalmunknak egyik ismert és méltán nagyrabecsült vezetője: Nobel Sándor dr. hosszú idő óta hiába igyekezett a közönyt megfőzni, pedig nem is állott egyedül. Olyan segítőtársai voltak és vannak, mint Reiter Markus, aki a régi magyarországi cionista mozgalom szinte romantikus korszakának volt szerény, de annál lényegesebb munkása, Löwy Josua rabbi, aki igazi zsidó munkát teljesít papi állásában és a lelkes Kugler fivérek.

Az idők jele, hogy Orsova így megtalálta önmagát és hogy így megtaláltuk Orsova zsidóságát. Pollák Adolf, a Keren Kajemet berlini vezetőjének látogatásával kapcsolatosan az orsovaiak kulturstélyt rendeztek, melynek bevezető előadását Nobel Sándor dr. tartotta meg. Széles alapon, kiforrott világnézettel és meglepően kész cionista tudással bizonyította be tételét, hogy „megérdemli az üldöztetést, az elnyomást az a nép, amely ezt rendbeleveníteni találja s változtatni akarás nélkül tűri el“.

A mélyen szántó bevezető után Pollák Adolf ismertette Palesztina felépítésének nagy munkáját s minden mondatával nagy hatást keltett. Székely Béla a galutbéli zsidóság feladatairól beszélt.

— Harminc év óta az első alkalom, — mondták az orsovaiak — hogy a város zsidósága ilyen teljes számban együtt volt. Hisszük, hogy ez a jövőben most már gyakori lesz.

Mi sem bizonyítja az est sikerét jobban, mint az, hogy az előadások hatása alatt Orsován három munkacsoport alakult. Az orsovai ifjak az erélyes Kugler Zsigmond vezetésével „Hatikva“ néven Barisszia-csoportot alakítottak. A lányok „Tamara“ Avivát alítottak Löwy Búske vezetésével. A Nemzeti Alap biztosi munkát Hercz Olga végzi. Egyik legörvendesebb jelenség az a lelkes buzgalom, mellyel az orsovai hölgyek kéri ki részüket a zsidó munkából. A „Jehudit“ csoport vezetését dr. Schwarcz Tivadarné vállalta. A Keren Kajemet biztosa dr. Nobel Sándorné lett, a kulturális munkát egy Varsóból elszármazott igen

alapos zsidótudású orvosnő, dr. Mihókné, Krebs Dóra vezeti.

Orsova tehát megtalálta önmagát. De megtalálták vezetőemberei is magukat. A hitközség alelnöke Steinberger Hugó — kinek áldozat készségét az egész Bánságban ismerik — mondotta:

— Talán a legnagyobb hiba volt, hogy nem ismertük, félreismertük az akkor még nálunk új zsidó megmozdulást. Tulheves és talán türelmetlen is volt az a mód, mellyel meg akarták ismertetni: innen a félreismerés. Az urak feladata, hogy azt a sok félreértést eloszlassák és úgy magyarázzák, ismertessék meg a cionizmust és a Palesztina-kérdést, amint itt tették. Mert az alól senki, de senki ki nem vonhatja magát, aki megismerte. Az önk hibája, büne volt, ha az nem történt megfelelően eddig meg.

Kénytelenek voltunk elismerni, hogy bizony ennek a kritikának sok tekintetben igaza van, — s abban feltétlenül, hogy aki megismeri, mit akar az igazi cionizmus s aki — legyen az politikai felfogásában cionista, vagy sem — megismeri a Palesztina-munka jelentőségét, — az részt kér benne s vállalja. Derék és értékes példa erre

Aláírták a román-osztrák kereskedelmi szerződést

Nagy szívélyességgel fogadták Seipel kancellárt. Az osztrák delegáció meg hosszabbította bukaresti tartózkodását. Még nem oldják fel az ausztriai állampolgárok romániai vagyonát

(Bukarest, február 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután Seipel kancellár és Grünberger külügyminiszter kihallgatáson jelentek meg a királynál, aki azután dinét adott a vendégek tiszteletére. A dinét Grünberger külügyminiszteren kívül résztvett még Duca, Knobloch és az udvar. Seipel indiszpozíciója miatt távol maradt. A diné után filharmonikus koncert volt, amelyen az egész diplomáciai testület résztvett. Ezen kívül számos politikus, köztük Vajda Sándor, Mihalache, Pop Csicsó, dr. Lupu, Trancu Jasi, Stelian Popescu és más ellenzéki képviselők. Délután öt órakor az osztrák követség ünnepélyes recepciót rendezett, este pedig a külügyminisztérium adott bankettet, amelyen a parlament tagjai is hivatalosak voltak.

Seipel kancellár tegnap meglátogatta Miron Christea metropolita primást, Capal pápai nunciust és Netzhammer érseket, majd Bratianu miniszterelnök lakására ment, akivel

kétórás tanácskozást folytatott,

ismertette Ausztria külpolitikáját és kifejezve azt a kívánását, hogy a két állam között élénk forgalom jöjjön létre. Bratianu miniszterelnök hangsúlyozta, hogy Románia kész Ausztria gaz-

maga Steinberger Hugó, akiben hisszük, — úgy a Nemzeti Alap, mint főképp a Keren Hajjeszód nagy-értékű és kész vezető embert nyert Orsován.

Caran Severin-Karánsebesen

már értékes és előrehaladt munkát találtak a kiküldöttek s újabb bizonyítékát annak, hogy az ifjuság az, amelyre építeni kell a jövő munkáját. Lám ebben a kis városkában, melynek zsidóságát a vallás már nem tartja olyan erős lelki kötelékekkel össze, amelynek ifjusága már-már szinte a zsidóságból való elszakadásra ítélte, — egy új, erős, öntudatos zsidó generáció érik a zsidó nép közösségébe. Alig pár hónap előtt alakult meg az „Aviva“ s bátran állithatjuk, hogy az országban alig vannak jobb zsidó lányok, mint Caran Severinben. Takács Erzsébet nevével még gyakran fogunk találkozni. határozott irodalmi tehetség. A Barissziánusokat Pető Tibor irányítja szükséges eréllyel és lelkeséggel. A caranseverini mozgalom vezetőit különben jól ismerik az ország munkásságában: régi és előrehaladt munka folyik itt, amely elméleten túl már a gyakorlati célkitűzésnél tart és hatalmas összeget kontingentált maga részéről Palesztina felépítéséhez való hozzájárulásra.

dasági helyreállítását támogatni és hajlandó azonnal aláírni a „legnagyobb kedvezmény“ klauzulájával ellátott kereskedelmi szerződést.

Újabb hírek szerint Seipel osztrák kancellár és Bratianu miniszterelnök befejezték annak a kereskedelmi szerződésnek tárgyalását, amely szerint Románia elfogadja Ausztriát, mint favorizált kereskedelmi államot és

a két állam köicsönös vámkedvezményt biztosít egymásnak.

A szerződést Seipel kancellár, Bratianu miniszterelnök, Duca külügyminiszter és Grünberger külügyminiszter írták alá. A szerződés aláírása után ötórás tea volt, amelyen Duca, Vaitoianu és Misu miniszterek, Mavrodi asszony és Franasovici belügyi államtitkár vettek részt. A hangulat igen szívélyes volt. Szerda délelőtt Duca külügyminiszter ebédet adott a vendégek tiszteletére az Athene Palaceban. A sajtó nagy lelkesedéssel emlékezik meg Seipelről és Ausztriáról.

A román-osztrák kereskedelmi egyezmény aláírásával kapcsolatban tárgyalások folynak a két állam közötti összes függő kérdések elintézésére, melyeket vegyes bizottság tárgyal meg. Ezek közt van az osztrák állampolgárok romániai vagyonának zár alól való felmentése,

Egy zsidósors

(001)

Regény. Dán nyelven írta Meír Aaron Goldschmidt

A francia tiszték kinézték magok közül, mint egy idegent, aki összeköttetések révén került csak közből. Mielőtt közeledtek volna feléje, előbb bizonyítékot akartak szerezni bátorságáról és rátermettségéről. Az ezredben egyetlen tiszt volt csak, aki jóindulattal fogadta, — egy lengyel, Joszinszky nevű. Fiatal ember volt, halovány, ábrándos arcú, de magos és izmos termetű, az ezred legjobb lovasa. Jákob gyakran volt vele. Ilyenkor többnyire Lengyelországról beszélt.

— Mi, lengyelek vakon szolgáljuk Franciaországot minden háborújában, — mondotta egy alkalommal, — olyanok vagyunk mi, mint azok a kis savoyard gyerekek, akik seregéstől jönnek Párisba és koldulnak, hogy szegény szüleiket támogathassák. De mi magunk koldusságunk gyümölcsét még csak nem is tudjuk elküldeni hazánkba. Ha csatatéren ragad el bennünket a halál, csak egy könyörgő pillantást tudunk Franciaország felé vetni, hogy ne feledkezzen meg a lengyelekről.

Más alkalommal meg azt mondta:

— Jókedvű lengyelt ritkán fog ön látni. Nemzetünknek végtelen sok szenvedése már az anyaméhben körülvevett bennünket és lelkünket úgy lenyomta, hogy soha többé fölemelkedni nem tud... h maga nem tudja, mit jelent az, hazátlanak lenni! Egy évszázad se mulik bele és talán mi is úgy járunk, mint a zsidók, akik szétszórva az egész világon, őrzik szent országuknak történetét, melybe majdan, — hisznek benne — a messiás fogja visszavezetni őket.

Jákob nem felelt és Joszinszky csakhamar az algiri életről kezdett beszélni és a ha-

lálisan unalmas helyőrségi szolgálatról.

— Magamnak se tetszik valami nagyon az itteni élet, — felelt Jákob. — Én úgy siettem ide, a tevékenység után való égető vágygal, azt reméltem, hogy vad emberáradatba rohannak bele — és most olyan álmos életet kell élnem, amelyben még sohase volt részem. Ha nem vagyok szolgálatban, alszom, hogy gondolataimtól megszökhessem és mentől többet alszom, antul álmosabbá válok.

— Legalább ki lehetne lovagolni a hegyekbe vadászni — kiáltotta Joszinszky. — Mert vadászni, azt már lehet itt! De az ember valamit kockáztat vele: ahelyett, hogy táskában hazahoznék valamit, megeshetik, hogy saját fejemet dugja be valamelyik beduin a vadásztáskájába és úgy cipeli haza. És ilyen országot neveznek „hódolt“ tartománynak!

* * *

...Egyik este megszólaltak a riadó hangok a városban. A helyőrség sietve sorakozott a riadóhelyen és embereknek és háziállatoknak zavart tömegei hanyathomlok rohantak be a várkapukon. Az arabok betörték a sikságra, raboltak, gyilkoltak és rettegést terjesztettek maguk körül, egészen a városfalak közvetlen közeléig.

Egy kis csapat kivonult, hogy az ellenséget emberségre tanítsa. De az arabok serege olyan boszorkányos könnyedséggel tünt el, amilyen váratlanul jött. Utjukat füstölő romok jelezték, míg a francia sereg erőltetett napi menetelésekben igyekezett utolérni őket.

A vad kabilok alászállottak a hegyekből, hogy fajtestvéreik segítségére legyenek és a sivatag is kirajzolta fehér, lebegő burnuszu beduinjait. Az ellenség a két oldalról jövő segítségtől új erőre kapva, megkísérelte az ellen-

állást. Az egész napot át kisebbfajta csatározások folytak a francia elővéd és az ellenség különálló csoportjai között. A nagy mérközés kezdetét másnapra várták.

A francia táborban minden abban az izgalmas fölindulásban volt, mely a lelkeket meg szokta ejteni olyankor, mikor az ellenség közel léte bizonyossá teszi a közelálló csatát. A katonák a tábornokok körül ültek, vagy heverésztek, melyeket az Atlasz-hegységéből fújó éles éjszakai szél ellen való védekezésül gyújtottak. Némelyikök beszélt és jókedvvel volt, mások halkán beszélgettek bajtársaikkal szép francia hazájukról és kedves kis házikójukról, megint mások — és ezek többnyire a legfiatalabb katonák voltak — hangos szóval és vége nem szakadóan meséltek minden lehető és lehetetlen dologról. Ezeknek lelke lázas feszültségben rezgett, mint a lutrin játszó ember lelke a huzás előtt való estén. Az öregebb katonák, akik már álltak ellenséges tüzben, az ellenség harcmodoráról meséltek a fiatalabb bajtársaknak és jótanácsokkal látták el őket. Egy különálló tábornok mellett egyik régivágású katona a hallgatónak egész csoportját gyűjtötte magaköré és a régi dicsőséges időkbeli emlékeivel tartotta jól őket, azokból az időkbeli, mikor a kicsiny, háromszögletes fővegü ember a csaták előtt való este mindig előre megmondta katonáinak, hogy holnap győzni fognak.

A tiszték úgy jártak-keltek a táborban, mintha Páris boulevardjain volnának, vidáman és élénk társalgás közben, mintha a háboru nem is tartozna örájuk, hanem csak a köz-katonákra. De a köz-katonák jól tudták, hogy holnap a tiszték mindenütt előttük fognak beleszortani az ellenség soraiba.

(Folyt. köv.)

a hiszük, — úgy a
eren Hajjesszód nagy-
nyert Orsován.

erin-Karánsebesen
nkát találtak a ki-
át annak, hogy az
l a jövő munkáját.
melynek zsidóságát
erős lelki kötelék-
már-már szinte a
életetett, — egy új,
ó érik a zsidó nép
lött alakult meg az
hogy az országban
mint Caran Save-
még gyakran fo-
odalmi tehetőség. A
irányítja szükséges
nseverini mozgalom
a ország munkás-
ka folyik itt, amely
célkitűzésnél tart
ált maga részéről
zzájárulása.

Szerződést

delegáció meg
az ausztriai

atni és hajlandó
bb kedvezmény
delmi szerződést.
pel osztrák kan-
nök befajta az an-
snek tárgyalását,
lja Ausztriát, mint
ot és

amkedvezményt
nak.

Bratianu minisz-
és Grünberger kül-
zódés aláírása után
ca, Vaitoianu és
szony és Franaso-
k részt. A hangu-
rda délben Duca
vendégek tisztele-
sajtó nagy lelke-
ről és Ausztriáról.
delmi egyezmény
alások folynak a
kérdések elin-
bizottság tárgyal-
k állampolgárok
való felmentése,

ebbfajta csatáro-
d és az ellenség
A nagy mérközés

den abban az iz-
ly a lelkeket meg
az ellenség közel-
ló csatát. A ka-
ek, vagy heverész-
ységből fújó éles
ezésül gyújtottak.
edvvel volt, mások
skal szép francia
kójukról, megint
a legfiatalabb ka-
al és vége nem
n lehet és lehe-
e lázas feszültség-
tszó ember lelke
öregebb katonák,
ben, az ellenség
talabb bajtársak-
öket. Egy külön-
régivágásu katona
t gyűjtötte maga-
ból való emlékei-
az időkől, mi-
fővegi ember a
előre megmon-
p győzni fognak.
tek a táborban,
lnának, vidáman
intha a háboru
m csak a köz-
jól tudták, hogy
ttük fognak bele-

ami azonban csak akkor válik lehetségessé, ha
Ausztria nagyobb megváltási összeget fizet ki
Romániának. Ezt azonban mai pénzügyi hely-
zete mellett nem tudja most megtenni.

Ez történt...

Egy palesztinai szójáték. A világ egyetlen
száz százalékban zsidó városa Tel-Aviv. Huszon-
háromezer lakosa van és mind zsidó. Tel-Aviv
volt különben az első város Előázsiaiában, ahol
villany égett. Természetesen a modern Tel-Aviv
Erec Jiszrael szellemi életének is egyik legfon-
tosabb középpontja és igen élénk ott a társa-
dalmi élet is. A kolóniák chalucái gyakran esu-
föjják ki Tel-Avivot, a „várost“ és ez magya-
rázza meg a következő chaluc szójátékot:

— Hogyan terjed Erec Jiszraelben a
pletyka!

— Telefonon?

— Nem!

— Telegráfon?

— Ugy sem.

— Hát?

— Tel-Avivon át.

(P. K. Cluj)

A szolgálatkész vámtisztviselő. Nagyvárad
egyik közismert kereskedőjével történt meg az
alábbi eset. Két héttel ezelőtt váratlan vendége
érkezett: az anyósa, aki Magyarországon lakik.
Az anyós és veje között nem állott fenn az ob-
ligát rossz viszony, aminek aztán az lett az ered-
ménye, hogy a vendég tulhosszu ideig érezte jól
magát a kereskedő házában. Végül valami ürügy-
vel rávették, hogy hazautazzék. A kereskedő,
hogy biztos legyen a dolgában, Püspökiig elkísérte
anyósát és személyesen vitte be az utlevélt is az
ellenőrző hivatalba.

Félóra múlva azonban a kereskedő türelme-
len kezdett lenni, mert az utlevélt még nem ad-
ták ki, holott szeretett volna már hazautazni. Ek-
kor megpillantotta az egyik vámtisztviselőt, aki ép-
pen az irodából jött ki s egyenesen feléje tartott.
Régi jóismerősök voltak. A tisztviselő barátságosan
szólította meg a kereskedőt:

— Az anyósát kíséri?

— Azt.

— Nem tehetnék valami szivességet önnek?

— De bizony tehetne. Ne engedjék többet
vissza.

Az iskolában. A m...i zsidó elemi isko-
lában történt. A tanító, aki éppen a cserebogár-
ról magyaráz, észreveszi, hogy az egyik gyerek
nem figyel. Hirtelen rákiált:

— Mondd, hány lába van a cserebogárnak?

A gyerek zavarodottan ugrik fel, aztán
rákezdi:

— Ábrahám, Lipót, Lajos, Fáni, Rózi...

— Meg vagy bolondulva? Mit beszélsz
össze vissza!

— Semmit. Csak számítom, hogy hány
gyereke van a tanító urnak és a mai drága vi-
lágban pont azzal törődik, hogy a cserebogár-
nak hány lába van. (S. H. Cluj)

Poincaré szerint Wilson mentette meg a civilizációt

Franciaország sohasem fogja elfelejteni Wilson
emlékét

(Washington, február 5. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) Wilson halála amerikai idő szerint dél-
előtt tizenegy óra tizenöt perckor következett be
anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna. Ame-
rika egykori elnöke négy évig szenvedett véredény-
elmeszesedésben. A halál beálltakor felesége, leánya
és orvosa volt Wilson ágyánál. Az első részvét-
nyilatkozat Coolidge elnöktől érkezett a családhoz,
mely a világ minden részéről kapott kondoleáló
táviratokat, köztük Millerand francia köztársasági
elnöktől és Macdonaldtól. A francia lapok nagy
tiszteléssel emlékeznek meg Wilsonról. Poincaré is
részvétáviratot intézett az Egyesült Államok kor-
mányához, amelyben kijelenti, hogy Franciaország
sohasem fogja elfelejteni Wilson emlékét, aki
megmentette a civilizációt Amerikának a háboru-
ból való belépésével.

Wilsonné nem egyezett bele, hogy férjét
államköltségen temessék el. Ezért a szertartás a
legszigorubb egyszerűséggel fog végbemenni.

Belgium is hajlandó elismerni a szovjetet

A franciák csak formalitást látnak Macdonald kezdeményezésében. Amerika
álláspontja nem változik meg

(Páris, február 5. Az Uj Kelet tudósítójá-
tól.) Az orosz kormánynak Anglia részéről történt
elismerése feletti első meglepetés lecsillapodott.
Francia diplomáciai körökben kijelentik, hogy az
angol kormány ez a cselekedete tulajdonképpen
tartalom nélküli formalitás. Több francia lapnak az
a nézete, hogy az elismerés tényével Macdonald
angol miniszterelnök

kiadta kezéből legerősebb ütőkártyáinak
egyikét.

Mindamellett nem hiszik, hogy az angol kormány
ellenszolgáltatásként különböző ígéreket ne ka-
pott volna Moszkvától, különösen a tartozások kér-
tésében.

Washingtoni jelentés szerint amerikai hivata-
los körökben nem keltett meglepetést az a hír, hogy
Nagybritánia elismerte a szovjetkormányt. Beava-
tott körökben kijelentik, hogy Amerika magatar-
tása a moszkvai kormánnyal szemben továbbra is
változatlan marad.

Az ellenzék parlamenti attakja a nacionalizálási törvényjavaslatok ellen

A nacionalizálás tönkre teszi Erdély iparát. Megszavazták a fogarasi robbanó-
anyaggyár felállításáról szóló törvényjavaslatot

(Bukarest, február 5. Az Uj Kelet tudósítójá-
tól.) A kormány törvény-lavinája megindult.
Hat nap óta ülésezik a parlament két Háza és
az ország máris hat új törvénnyel gazdagabb.
A kormány nagyon ügyes taktikával dolgozik.
A parlament üléseinek első napjain az ország
magasabb érdekeit érintő törvényjavaslatokat
terjesztette szavazás alá — így szavazta meg a
parlament az összes pártok tapsvihara közepette
a hadsereg reorganizálásáról és a nemzetvédelmi
tanács felállításáról szóló törvényjavaslatot s
közvetlenül utána egész jelentéktelen törvény-
javaslatokra került a sor, így került tető alá
például a jogi személyek elismeréséről szóló
törvényjavaslat.

A parlament hatnapos szélcsendje

Az első hat parlamenti napon alkalmat
sem adott a kormány az ellenzéknek obstruk-
ción. Az ellenzék kritika nélkül szavazta meg
azokat a törvényjavaslatokat, amelyekkel egyet-
ért és azokat, amelyeknek nincs komolyabb
jelentőségük. A kormány ezzel az ügyes takti-
kájával már is hat napi szélcsendet biztosított
magának, ami alatt felbeesülhetett az ellenzék
erőviszonyait és megtehetette a föltétlenül be-
következő obstrukció esetére a szükséges óv-
intézkedéseket.

Parlament előtt az első liberalizálási törvényjavaslat

Az ellenzéki pártokat azonban nem ejti
tévedésbe a kormány ez a halogató takti-
kája. Az ellenzéki képviselők tudják jól, hogy
az eddig megszavazott törvényjavaslatokon ki-
vül a kormány tarsolyában az új törvényja-
vaslatok egész garmadája húzódik még meg,
amelyekről a bukaresti ellenzéki lapok hetek
óta a legkétségbeesettebb hangon írják, ha tör-
vényerőre emelkednek, az ország minden ter-
mészeti és ipari kincse a liberális párt embe-
reinek a kezére jut. Ezekre a törvényjavas-
latokra feszült figyelemmel vár az ellenzéki
sajtó és az első komoly összecsapásnál rögtön
eldől, lesz-e ereje az ellenzéknek a kormány
szándékainak megfűzésére.

A kamara tegnapi ülésén már izelítőt is
adott a kormány jövőre tervezteiről. Egyelőre az
„üzleti“ törvényjavaslatok is csak cseppenkben
adagolja a kormány. Tegnapi a fogarasi ro-
bbanóanyaggyár létesítéséről szóló törvényjavas-
lat került a kamara elé, de Junian képviselő
rögtön kikaparta, hogy a robbanógyár hang-
zatos címe alatt a Banca Romaneasca üzleti
vállalkozása lappang.

A pénzügyminiszter ríposztájában védel-
mébe vette a bankot és nemzeti intézménynek
deklarálta, amely harcot visel az idegen bankok
ellen és így egyetlen igazi románnak sem sza-
bad támadnia. Ez a válasz egyébként magában
foglalja az elkövetkezendő parlamenti össze-
csapások magvát, amelyeknek során a pénzügy-
miniszter és a többi liberális vezérek még leg-
alább százszor fogják magukat, pártjukat és
bankjukat a nemzet érdekeivel azonosítani,
amit az ellenzék vezérei viszont kétségbe fog-
nak vonni.

A londoni „Daily News“ jelentése szerint
a szovjetkormány most azt a követelést támasztja
Angliával szemben, hogy vállalja a felelősséget az
ellenforradalmi Kolcsak, Denikin és Wrangel tá-
bornokok vállalkozásaival okozott károk egyrészé-
ért. Anglia valószínűleg

teljesíteni fogja ezt a követelést.

London, febr. 5. Moszkvából jelentik, hogy
az angol kormány jegyzékét, amelyben közli a
szovjetkormány de jure elismerését, Litvinov
szombaton felolvasta a szovjetek gyűlésén. A gyű-
lés elégtétellel vette tudomásul a brit kormány-
nak ezt a történelmi fontosságú elhatározását,
amely egyúttal felajánlja a szovjetkormánynak a
két állam gazdasági együttműködését. A szovjet-
kormány az elismerés aktusa folytán megfelelő
magatartást fog tanúsítani Angliával szemben.

Az angol lapok remélik, hogy az elisme-
rést teljessé fogja tenni Oroszország belépése a
népszövetségbe.

A parlament üléseiről egyébként a követ-
kező tudósításunk számol be:

A Banca Romaneasca

A kamara ülésén Anton Jonescu kérte,
hogy a bukaresti Nemzeti Színháznál felfede-
zett visszaélések ügyében a vizsgálatot sürgősen
folytassák le. Ezután Deleanu mérnök felolvassa
a fogarasi robbanóanyaggyár létesítéséről szóló
törvényjavaslatot.

Junian képviselő megállapítja, hogy ez a
javaslat abból a szériából való, amelyet a Banca
Romaneasca terjeszt a parlament elé. Ez a bank
érdekelve van a fogarasi gyárban is és így ő
inspirálta ezt a javaslatot is. Junian képviselő
támadja az iparminisztériumnál működő ipari
bizottságot, amelynek szerepe káros, mert naci-
onalizálás címen tönkre teszi az erdélyi ipar-
vállalatokat.

Bratianu Vintila részletesen foglalkozik a
javaslattal és kifejti, hogy az állam érdekei kel-
lőképpen biztosítva vannak. A részvények több-
ségét koraláírás útján fogják elhelyezni és így
azok románok kezébe fognak jutni. Kijelentette
azt is, ha nem lettek volna ez ügyben szerzett
jogok, úgy sokkal radikálisabb megoldást válasz-
tott volna. Végül védelmébe veszi a Banca Ro-
maneascát és támadja az ellenzékét, amely nincs
megértéssel ennek az intézménynek a működé-
sével szemben, amely harcot visel az idegen
bankok ellen.

Nemzeti intézmény

A pénzügyminiszter beszéde után Mad-
gearu Virgil emelkedik szólásra. Kijelenti, hogy
az ellenzék tiltakozik ellene, hogy a pénzügyi
tröszt fejei egyúttal annak a politikai pártnak
is a vezérei, amely Románia egész gazdasági
életét a maga kezében akarja összpontosítani.

Bratianu Vintila apellál az összes pártok-
hoz, ne támadják a Banca Romaneascát, mert
ez egyike azoknak a nemzeti intézményeknek,
amelyek az állam jövőjét biztosítják.

Dan Sever a nemzeti párt nyilatkozatát
olvasta fel, majd a kamara általánosságban
megszavazta a törvényt és hozzáfogott a részle-
tes vitához. Az ellenzék a határozatképesség
megállapítását kérte, mire Orleanu elnök kény-
telen volt az ülést bezárni.

A szenátus tegnapi ülésén Vasiliu elnö-
költ, a kormány részéről Mosoiu, Marzescu és
Mardarescu miniszterek voltak jelen az ülésen.

Mardarescu tábornok hadügyminiszter be-
nyújtotta a hadsereg reorganizálásáról szóló tör-
vényjavaslatot. Ferechide kéri a közlekedésügyi
minisztert, hogy az ujonnan kreált expressz-
vonatokat változtassa újra vissza gyorsvonatokká.
Ezután a szenátus a lemondott husii püspök
helyét megüresedettnek nyilvánítja, majd az
osztályok foglalkoztak a betervezett javas-
latokkal.

Kitört a forradalom Tibetben

London, február 5. A „Daily Telegraph“
szerint Tibet több helységében kitört a forrada-
lom. A dalai láma elmenekült.

Áprilisban lesz a csongrádi bombamerénylők főtárgyalása

Csak a közönséges bűnösök kapnak kegyelmet. A szocialdemokraták általános amnesztiát követelnek. Nagy Emil és Peyor Károly nyilatkozata

(Budapest, február 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Magyarország közvéleményét és a magyar politikai életet egyre élénkebben foglalkoztatja az amnesztiák kérdése. A politikai vétségek megkegyelmezéséről Nagy Emil igazságügyminiszter nyilatkozatot adott a „Pesti Napló” munkatársának. Többek között az igazságügyi miniszter a következőket mondotta: — Már a nemzetgyűlésben kifejtettem, hogy tömeg-amnesztiák nem lesz. A most kegyelemre felterjesztettek között van olyan is, akit nyolc évi fegyházra ítéltek. Legtöbbjük rablás, zsarolás és személyes szabadság elleni bűntettért került bíróság elé. A pertörléssel élttem azokkal szemben, akik külföldre menekültek.

Ügyük elbírálásánál tekintettel voltam az illetők külföldi viselkedésére. Csak azokra javasoltam a bűnvádi eljárás megszüntetését, akik semmit sem csináltak, tartózkodtak a politikától és a magyar

nemzet elleni cselekményektől, de azok ellen, akik külföldön folytatták a nemzetgyalázást, tovább folyik az eljárás. Ők is hazatérhetnek, de

bíróság elé kell állaniok.

A megkegyelmezettek között ismertebb nevű, jelentősebb ember nincs. Mindannyian jelentéktelen emberek, akiknek semilyen, vagy csak igen kis szerepük volt a közéletben. A vezetőket külön kezeljük.

Peyor szocialdemokrata képviselő kijelentette, nem tartja kielégítőnek az amnesztiát, mert általában mindenkinek meg kell kegyelmezni, aki politikai bűncselekményekért letartóztatott. A szocialdemokrata párt ezért továbbra is napirenden fogja tartani ezt a kérdést a parlamentben.

Budapest, február 5. A csongrádi bombamerénylők főtárgyalását, mint hírlik, április elsején fogják megtartani.

Az Uj Kelet „Ez történt” pályázata

A zsidóságról szeretik hangoztatni: a vicce hajlik, de humora ninosen. Ez a megállapítás azonban igazságtalan. Ismerni kell a különbséget a vicc és humor között. A humor a családi élet és az intim baráti kör melegéből virágzik, míg a vicc az utcák kövei közül sarjadzik és az éle legtöbbszor guny.

A zsidó humor, amelynek nyomait már a talmudban és a midrásban is megtaláljuk, nem vált annyira közismertté, mint a zsidó vicc, amelyről Moszkowszky mondja, a világ összes vicceinek koronája. Ezek a viccek néha ugyan az önvédelmet szolgálják az utca gyűlöletével szemben, de legtöbbszor a zsidó antiszemitizmus termelte ki, ellentétben a zsidó iróniával, ami a zsidó önvédelem legsajátosabb fegyvere és amelynek éle mögött gerinces önértet van.

Ennek a zsidó humornak és zsidó iróniának szertekallódó kincseit akarja összegyűjteni az Uj Kelet nemrégiben megindult „Ez történt” rovat, amelyre most pályázatot hirdetünk. A pályázatunkon mindenki részt vehet, aki olyan anekdotákat, érdekes történeteket küld be lapunk szerkesztőségébe, amelyek az igazi zsidó mentalitást tükrözik vissza. Az anekdoták lehetnek

aktuális történetek, vagy történelmi értékűek. Egyetlen feltételünk csak az, hogy valóban érdekesek legyenek.

Hogy a pályázók vállalkozókedvét növeljük, tíz pályadíjat is tűzünk ki a legjobb tíz „Ez történt”-re. És pedig:

- I. díj 2000 lej,
- II. díj 1000 lej,
- III. díj Az Uj Kelet egy évig ingyen,
- VI. és V. díj 10 értékes könyv,
- IV. és VII. díj az Uj Kelet egy félévig,
- VIII. IX. és X. díj 5—5 értékes könyv.

A közlésre alkalmas „Ez történt”-eket beérkezésük sorrendjében a pályázók kívánsága szerint névaláírással, vagy anélkül közöljük. A pályázat május tizenötödikén jár le, amikor is a szerkesztőség tagjai közül választott öttagú zsűri fogja a díjakat odaítélni.

Mindössze két napja jelent meg első felhívásunk és máris megállapíthatjuk, hogy pályázatok szokatlan érdeklődést keltett az ország minden részében. Ma már egész halom pályázatot hozott a posta. A beküldött pályázatok közlését lapunk mai számának „Ez történt” rovatában meg is kezdtük.

Romániára előnyös, hogy Anglia elismerte a szovjetkormányt

Az elismeréssel Oroszország végleg lemondott Beszarabiáról. Várakozás ellenére nem írták alá az olasz-orsz. kereskedelmi szerződést. Két részre oszlott az angol közvélemény. Moszkvában remélik, hogy rövidesen minden állam elismeri a szovjetet

(Páris, február 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Constantinescu román földművelésügyi miniszter kijelentette a „Temps” tudósítójának, örömmel konstata, hogy a százmillió frankos kölcsönről történt visszalépés ellenére Románia és Franciaország baráti viszonya egyáltalán nem változott. A visszalépésnek semmiféle politikai jellege nem volt. Tudvalevő, hogy mindkét ország érdeke, a békeszerződések megtartása feletti örökös és ez irányítja politikájukat. Constantinescu elégtétellel állapítja meg, hogy a francia politikai és pénzügyi körök változatlanul kitűnő érzelmekkel viseltetnek Romániával szemben.

A szovjetkormánynak Anglia részéről történt elismerésére vonatkozólag Constantinescu kijelentette, hogy

a kisantant ebben a kérdésben közös magatartást fog tanusítani,

habár Romániának földrajzi fekvésénél fogva különleges helyzete van.

Az a meggyőződése, hogy az angolok által történt elismerés jó eredménnyel lesz Románia érdekében is, mert az angol parlament már ratifikálta a Beszarabiára vonatkozó szövetséges egyezményt.

Róma, február 5. Az olasz-orsz. kereskedelmi szerződést, mely magában foglalja a szovjetkormány elismerését is, várakozás ellenére nem írták alá. A szerződés tervezetét tanulmányozás végett Moszkvába küldték az orosz megbízottak, habár erre nem lett volna okuk, miuthogy Csicserin marad a külügyi népbiztos.

Az olasz sajtó tekintélyes részének az a vé-

eménye, hogy a szovjetkormány, miután Anglia ugyszólván föltétel nélkül elismerte,

már nem tartja sürgősnek Olaszország részéről való elismerését

annyival inkább, mert Mussolini annakidején Oroszországra nézve súlyos kereskedelmi feltételeket szabott az elismerés ellenében. Nem tartják kizártnak, hogy Oroszország most már súlyosnak tartja a feltételeket.

Ezzel szemben Moszkvában azt vetik szemére Olaszországnak, hogy habozó magatartást tanusított. Az olasz nacionalista sajtó visszautasítja ezt a vádat és

az olasz-orsz. szerződés aláírásának meghiusulása

miatt felháborodással ír a szovjetről és megbélyegzi az oroszok eljárását. Ennek ellenére az olasz külügyminisztérium körében bizakodó a hangulat.

London, február 5. Az angol sajtó két részre oszlik. Az egyik rész helyesli a szovjetkormány elismerését, a másik rész viszont azt hangoztatja, hogy Macdonaldnak kellemetlenségei lesznek. Ezt a jóslatot látszik igazolni az a hír, mely szerint Csicserin állítólag

a szovjetkormány csalódását fejezte ki

az angol jegyzék felett, mely csak árnyéka a szovjet elismerésének. Eszerint a jegyzék meglegedés helyet csak kétséget támasztott, mert hiányos és a céltudatosság érzését kelti.

Moszkva, február 5. A szovjetek kongresszusának általános az a meggyőződése, hogy rövid

időn belül a többi állam is elismeri Oroszország mai kormányát. Jugoszláviától, Csehszlovákiától és Norvégiától azt kívánják, hogy kövessék az angol példát, sőt optimista körökben azt várják, hogy Amerika is elismeri a szovjetet.

Róma, február 4. A Stefani-ügynökség hivatalosan jelenti: Az új orosz kormány megalakulása szükségessé tette, hogy Olaszország újból Moszkvába küldje az orosz-olasz egyezménynek már kinyomatott és mindkét fél által el fogadott szövegét. A jegyzéket vivő kurir tegnap este elindult Moszkvába.

Nem ismerik el a pfalzi kormányt

München, február 5. A rajnai bizottság elhatározta, hogy az autonóm pfalzi kormány jogszerezésének kérdését csak később veszi tárgyalás alá, mert a szeparatista mozgalom jelenleg úgy Pfalzban, mint az egész Rajna-vidéken az összeomlás tüneteit mutatja.

London, február 5. A francia nagykövet, mint hírlik, átnyújtotta a párisi kormány javaslatát, melyben azt proponálja, hogy a főbizottság ellenőrzésével semleges tényezőre bízzák a rajnai tartomány kormányzatát. Ebből a kormányzatszervezésből a szeparatisták és nacionalisták kizárandók.

Berlin, február 5. Vasárnap egész Németországban mindenütt mitingeket fognak tartani, amelyeken tiltakoznak a pfalzi szeparatista mozgalom ellen.

Bécsben tartják meg a román-osztrák konferenciát

Bukarest, február 5. A külügyminisztériumban ma hosszabb megbeszélés volt Duca román és Grünberger osztrák külügyminiszterek között, melyen résztvettek Tancred Constantinescu ipari és kereskedelmi miniszter, Filodor külügyi államtitkár, Carp a békeszerződések végrehajtását intéző bizottság delegátusa, Gheorghiu pénzügyi államtitkár, Jonescu igazságügyi államtitkár, Raileanu közlekedéstügyi miniszteri tanácsos és Knobloch, Ausztria bukaresti követe, valamint Peter Franz és Schüller osztrák technikai szakértők. Az értekezleten általánosságban megállapították annak a konferenciának a programját, amelyet Románia és Ausztria különböző függő és vitás kérdéseinek elintézésére Bécsben fognak megtartani. Ezek között vannak pénzügyiek, mint az adósságok kölcsönös rendezése, az egyházi alapítványok, a nyugdíjak, továbbá jogi kérdések, vasuti ügyek, művészeti, utlevél-kérdések, a Románia és Ausztria közötti állatkereskedelem, valamint az áruforgalom szabályozása.

Elhalasztották a Banca Nationala-törvény tárgyalását. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala privilegiumának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot csak az ülés végén fogják a parlament elé terjeszteni.

Akít ötszázkilenc családtag sirat. Brüsszelből jelentik: Enghienben most halt meg egy Révérend Pere Paul Motte nevű ember, kinek gyászjelentésén nem kevesebb mint ötszázkilenc gyermek, unoka, dédunoka és ükunoka neve van feltüntetve.

Tisztit, frissit, felüdt,
Szeplőt tüntet, bőrt puhit
Az arcbőrt megfehérit
Kaiser-Borax
a valódi.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Szerkesztők: Gáskalay János és dr. Marton Ernő.

Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkének utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Romániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Sir. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Hirdetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei (félévre 320 lei, egész évre 620 lei).

— **Szerdán nincs munkaszünet.** Az iparkamara titkárságától szerzett értesülésünk szerint az elterjedt hírekkel ellentétben, ma szerdán nem lesz munkaszünet. A parlament ugyanis még két évvel ezelőtt az összes nemzeti ünnepeket május 10-ére egyesítette.

— **Venizelosz egészsége javul.** Athénből jelentik: Venizelosz egészségi állapota jelentősen javul. Az orvosok véleménye szerint kerülnie kell a heves parlamenti vitákat, de ez nem ok arra, hogy visszavonuljon a közéletből. Vannes francia professzor Venizeloszt megvizsgálta és abszolút nyugalmat rendelt a beteg miniszterelnöknek. Az orvosprofesszor konzultációja után Venizelosz beadta lemondását. Valószínű, hogy utódja Kafandaris igazságügy-miniszter lesz, aki venizelista programmal alakít új kormányt. Venizelosz visszavonulása igen fájdalmasan érinti a görög közvéleményt, amely attól tart, hogy az ország extrém militarista elemek kezébe kerül.

— **Ma nem jelennek meg a bukaresti lapok.** Bukarestből jelentik: Február hatodikán, szerdán a nemzeti ünnep miatt a fővárosi lapok nem jelennek meg.

— **Február huszonötödike előtt szavazásra kerül a lakbérleti törvény.** Bukarestből jelentik: A lakbérleti törvényjavaslat ügye a megvalósítás stádiumába lépett. Marzescu igazságügy-miniszter péntekre meghívta a fővárosi háztulajdonosok és lakók szövetségeinek delegációit, szombaton és vasárnap pedig a csatolt területek hasonló szervezeteinek képviselőit hallgatja meg. Az „Argus” jelentése szerint a lakbérleti törvényjavaslatot február huszonötödike előtt a parlament elé terjesztik.

— **Meghalt Szabó Endre.** Budapestről jelentik: Szabó Endre, az ismert magyar költő és műfordító, hetvenöt éves korában meghalt. Szabó fordította le az először magyar nyelvre az orosz irodalom klasszikus alkotásait. Neki köszönhető a Raszkolnyikov, A háború és béke és a többi nagyszerű orosz munkák magyar nyelven való megjelenése. Halálát felesége, Szabóné Nógál Janka, aki maga is író, gyászolja.

— **A Faegyesület kolozsvári körzetének közgyűlése.** Ma délután zajlott le a kereskedelmi kamara kis üléstermében a Faegyesület kolozsvári körzetének közgyűlése és választása. Dr. Bianu Kornél és Szenes Károly együttes javaslata tiltakozik a vasúti tarifa és vámrevízió sérelmes intézkedései ellen. A közgyűlés elhatározta, hogy február kilencedikén Aradon megtartandó öszválasztmányi ülésre nyolc tagot küld ki. A választások a következő eredménnyel jártak: Elnök: dr. Pop Juon, ügyvezető alelnök: Nemes Sándor, alelnök: Szenes Károly. Választmány: dr. Bianu Kornél, Jahoda Károly, Furlugian Octáv, Kozma Máté, Grünfeld Lajos, Guttman Péter, Jockl Sámuel, Jakab Mór, Kelemen Bernát, Kollár Miksa, Márkus Tibor, Niszly György, dr. Rátz Miklós, Reich Jenő, Róbert Ervin, Rosner Márton, dr. Szabó Dániel, Simon Lajos, Stotter Aladár, Serman Pável, Tischler Mór, Pfeffermann Sámuel, Rosenberg Tóbiás és Weichherz Gusztáv.

— **Az orvosszövetség vacsorája.** A kolozsvári orvosszövetség szerdán este fél kilenc órakor a New-York különtermében közös vacsorát rendez.

— **Hadifoglyok érkeztek Szibériából.** Tegnap háromszáz szibériai fogoly érkezett Kolozsvárra, akiket Omszk, Irkutsk és Vladivosztojk vidékén szedett össze egy francia bizottság. Minszktől Irkutskig terjedő vidéken még ötvenezer erdélyi, bánági és bukovinai hadifogoly él, akiknek már régen halálhírét költötték. A francia bizottság most egymásután járja sorra a községeket és írja össze azokat, akik haza akarnak térni. A névsort a francia bizottság később közölni fogja hivatalosan az érdekelt államokkal.

Nagy tűz Kolozsvár főterén

Leégett a Patent-áruház nagyrésze. A kár megközelíti a félmillió lejt. Eddig még nem sikerült megállapítani a tűz keletkezésének igazi okát

(Cluj-Kolozsvár, február 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kedden este nyolc órakor állami telefonon értesítették a tűzoltóságot, hogy a Főtéren tűz van. Bartha főparancsnok és Szakál Gábor főfelügyelő vezetése alatt a tűzoltóság kivonult a helyszínre. Ekkor már óriási tömeg verődött össze a Főtéren 18. számú Rác János-féle ház előtt, melyből hatalmas lángok törtek elő. A tűzoltók felnyitatták a redőnyökkel lezárt „Patent-áruház” ajtaját, de a helyiségbe nem tudtak behatolni az óriási füst és a hőség miatt.

Közben megérkezett a rendőrség is. A tűzifecskendők félőrai működése után meg lehetett közelíteni a lángbanálló női divatárú-üzletet, melynek egyik felét sikerült nagynehezen megmenteni. A tűzoltók egyrésze a szomszédos házak elszigetelésével foglalkozott, másutt a többiek csákányokkal és rudakkal igyekeztek gátat vetni a tűz terjedésének. Teljes egy órai megfeszített munka után

sikerült a tüzet szinte egészen lokalizálni.

A kivonult rendőrség azonnal megkezdte a vizsgálatot a tűz okának megállapítására. Benedek és Izsák, az üzlet tulajdonosai nem tudtak pontos felvilágosítást adni, mert az üzletet hét óra után néhány perccel bezárták és hazamentek. Arra nem emlékeznek, hogy a

— **Lengyelország kereskedelmi szerződésai.** Varsóból jelentik: A lapok kormányköri vett értesülés alapján azt írják, hogy a kormány a gazdasági válságra való tekintettel legközelebbi feladatának tartja, hogy kereskedelmi szerződéseket kössön Oroszországgal, Csehszlovákiával, Magyarországgal, Bulgáriával, Észtországgal és Lettországgal.

— **Meghalt Sasvári Armin.** Budapestről jelentik: Sasvári Armin újságíró, a Kereskedelmi Múzeum igazgatója, a külkereskedelmi mozgalmak fáradhatatlan propagálója, aki Thürr Istvánnak bizalmas barátja volt, 74 éves korában meghalt.

— **Öt embert kitoloncoltak Romániából.** A tegnapi kávéházi razzia alkalmával a rendőrség százötven embert elküldött. Ezek közül százharmincötöt kihallgatás után azonnal elbocsátottak, öt külföldi állampolgárt pedig, akiknek irataik nem voltak rendben, még az éjszaka kitoloncolták az országból. Tíz román állampolgár ellen megindult az eljárás, mert nem voltak a kívánt személyazonossági igazolvánnyal felszerelve.

Váltsátok meg az erdélyi kolonia földjét Keren Kajemet adományaitokkal!

— **Nagy szélvihar pusztított Budapesten.** Budapestről jelentik: Szombatról vasárnapra virradó éjszaka Budapesten nagy szélvihar tombolt, amely vasárnap délelőtt még erősebb lett. Rengeteg cégtáblát zúzott össze a vihar. A Rákóczi-utát több helyen el kellett zárni a forgalom elől. A Császár-fürdő nagy kéménye lezuhant. A hulló cserép és csatornadarabok sok járókelőt súlyosan megsebesítettek.

— **Jókai Mór hagyatéka.** Budapestről jelentik: Jókai Mór hagyatéka körül, mint ismeretes, bonyolult örökösödési per támadt a nagy író leánya és második felesége között. A budapesti tábla ma foglalkozott Feszty Árpádné keresetével és jogerős ítéletben kötelezte Jókainé-Nagy Bellát, hogy számoljon el mindazokról a bevételekről, amelyek Jókai műveinek kiadásából és filmre alkalmazásából származnak.

— **Vasúti karambol Kőbányán.** Budapestről jelentik: A kőbányai pályaudvaron két tehervonat összeütközött. Az egyik vonat vezetője meghalt. A személyzet közül négyen megsebesültek.

— **Megnyílt az országos mezőgazdasági kongresszus.** Bukarestből jelentik: Tegnap délelőtt kezdődött az országos mezőgazdasági kongresszus, amelyen Vaitoianu és Bratianu Vintila miniszterek után Ferdinand király is beszédet tartott. Örömet fejezte ki, hogy ugymin az elmúlt évben, most is részt vehet a kongresszuson, amelynek jelentőségét legelső sorban méltányolja. A mezőgazdák szerepe most, amikor a földosztás folytán a parasztság ura a földnek, fontosságban csak nő és a mezőgazdáknek át kell érezniök hivatásukat, mely őket az állam legfontosabb elemévé teszi.

rollókat ki húzta le s azt sem lehetett megállapítani, ki vette észre a tüzet elsőnek.

Szakértők véleménye szerint a tűz az üzlet hátsó részében keletkezett, ott, ahol a kályha van. A boltiszolga valószínűleg

elfelejtette a kályhában lévő tüzet előzőleg eloltani

s attól kaphatott lángra a közvetlen közelében lévő állvány, mely zsufolásig tele volt könnyen gyuló áruval. Az ott felhalmozott selyemszövet, textiláru azonnal lángborult és a tűz csakhamar átterjedt az üzlet belső részére. Érdekes, hogy a bolti őr nyolc óra előtt elsétált az áruház előtt és semmi gyanusát nem vett észre s amikor a füst kitódult az utcára és a járókelők észrevették, hogy tűz van,

már az egész üzlet lángban állott.

A cégtulajdonosok kára meghaladja a 400 ezer lejt. Nemesak a tűz pusztított el tetegget árut, hanem sok drága holmit tett tönkre a füst és a víz is. A nagy zürzavarban gyanus alakok is ólálkodtak a Patent-áruház környékén. Valószínű, hogy az áruból igen sokat elloptak. Benedek és Izsák kára csak részben fog megtérülni, mert a biztosítási összeg lényegesen kisebb. Ma délelőtt bizottság fog kiszállni a helyszínre, hogy a tűz okát és a kár pontos nagyságát megállapítsa.

— **A debreceni képviselőválasztás.** Debrecenből jelentik: Magos György, aki a harmadik kerületi választáson kisebbségben maradt, visszalépett a jelöltsegtől. Az új választáson tehát csak Nagy Vince volt belügyminiszter küzd Handl Vilmos keresztény ellenzéki jelölttel.

— **Jugoszlávia új nikkelpénze.** Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormány felhatalmazta a pénzügyminisztert, hogy tegyen intézkedéseket az egy- és féldináros nikkelpénzek veretésére. A pénzügyminiszter ankétot hívott össze, amelyre meghívott kaptak a pénzügyi szaktekintélyeken kívül szobrászok is, akik résztvettek az éremminta pályázatának megszövegezésében. Az új pénzek a tavaszra már forgalomba kerülnek.

— **Egy rekvirálás epilógusa.** Özv. Péntek Gáspárné kolozsvári lakos az elmúlt év júniusában Budapestre utazott a fiát meglátogatni, aki egy gránátrobbanás következtében elvesztette szemvilágát. Mikor visszatért Kolozsvárra, megdöbbenve tapasztalta, hogy Eperjes-utca lakását lerekvirálták egy CFR-hivatalnok részére, aki be is költözött szobáiba. Az elkeseredett asszony elhatározta, hogy nem fog belenyugodni a lakáshivatal határozatába s kijelentette, hogy élve nem megy ki a lakásából. Allítólag tizenhat éves fia fejszével feltörte a konyhaajtót s anyjával együtt bejutott a lakásba. Az új lakó rendőri karhatalommal tette ki Péntek Gáspárnét, aki ellen magánlaksértés miatt is keresetet indított. Az ügy a kolozsvári törvényszék elé került, ahol dr. Bohatell Sándor tanácselnök elnöklétével ma délelőtt tartották meg a főtárgyalást. A tárgyaláson dr. Bircescu ügyész elejtette a magánlaksértés vádját Péntek Gáspár-éval szemben s csupán a kiskoru fiu ellen tartotta fenn a vádat, aki a vád szerint fejszével hatolt be a lakásba. Miután azonban a magánvádló is visszavonta a panaszát, a törvényszék az az eljárást dr. Farkas ügyvéd védőbeszéde után megszüntette.

— **Rendőri hírek.** Dr. Cimpian Vasile Király-utca 19. számú lakos bejelentette a rendőrségnek, hogy távollétében ismeretlen tettes behatolt lakásába és nyolcezer lej értékű ruhaneműt elloptott. — Lebovics Károly Ipar-utca 16. számú lakostól tegnap este a vasútnál háromezer lejt tartalmazó pénztárcáját ellopták. — A tegnapi délután megtartott razzia alkalmával két régen körözött betörőt elfogtak. Átadták őket az ügyészságnak. — A szatmári rendőrség a kolozsvári ügyészség megkeresésére letartóztatta Izsák Mózes cseh állampolgárt, aki ellen feljelentés érkezett bigámiaért. Izsák cseh utlevéllel állandóan ájtárt Romániába és a múlt hónapban annak ellenére, hogy Csehszlovákiában törvényes felesége van, Romániában is törvényes házasságra lépett. A házasság szédélgőt a holnapi napon Kolozsvárra kísérik.

* **Kirándulásnál nélkülözhetetlen a Diana sósorszesz, izmaink legjobb ápolója.** Ügyeljünk a Diana névre.

* **Ha gummi-óvszert vásárolunk, ne fogadjunk el mást, csak „Ollá”-t.**

is elismeri Oroszország
ától, Csehszlovákiától és
hogy kövessék az angol
okban azt várják, hogy
jjetet.
A Stefani-ügynökség hi-
rosz kormány megalaku-
hogy Olaszország újból
rosz-olasz egyezménynek
ét fél által elfogadott
knirir tegnap este el-
pfalzi kormányt
A rajnai bizottság el-
p falzi kormány jogszé-
később veszi tárgyalás
mozgalom jelenleg ugy
rajna-vidéken az össze-
A francia nagykövet,
párisi kormány javasla-
a, hogy a főbizottság
yezőre bízzák a rajnai
Ebből a kormány szerv-
analisták kizárandók.
asárnap egész Német-
geket fognak tartani,
alzi szeparatista moz-
a román-osztrák
ciát
A külügyminiszteri-
eszelés volt Duca ro-
k külügyminiszterek
k Tancred Constanti-
i miniszter, Filodor
p a békeszerződések
g delegátusa, Gheor-
g Jonecu igazságügyi
kedestügyi miniszteri
sztria bukaresti kö-
és Schüller osztrák
tekezetlen általános-
annak a konferenciá-
et Románia és Ausz-
ás kérdéseinek elin-
megtartani. Ezek
mint az adósságok,
gházi alapítványok,
i kérdések, vasúti
kérdések, a Románia
eskedelem, valamint
Banca Nationala-
restből jelentik: A
mának meghosszab-
latot csak az ülés-
ent elé terjeszteni.
c családtag sirat.
ben most halt meg
ne nevű ember, kinek
b mint ötszázkilenc
és úkunoka neve van

elüdtt,
pört puhit
fehériiti
Borax
a valódi.

Olcsó könyvcsoportok

(Második sorozat)

Százhuszonötletes csoportok: I. Bíró Lajos: Bazini zsidók, Sas László: Isten lábánál, Goldmann: A zsidó nemzet követelése, Lichtbein: A zsidó Palesztina felépítése, Bernstein: Cionizmus, Dosztojevskij: A zsidókérdés. II. Karinty Frigyes: Vitéz László színháza (jelenetek), Ewald: Szulamit kertje, Serao Matild: Levágott kéz, Cervantes: Felszarvazott aggastyán, Antal-Becski: Verseskönyv, Konrád: Football abc.

Százötvenletes csoportok: I. Lakatos László: Atyám (ifjúsági regény, köve), Wassermann: Fuchs Renata (két kötet), Kaczér Illés: A vakember tükre, Osias: Herzl Tivadar. II. Szép Ernő: Kétfelől angyal, Gyárfás: Orfeum, Krúdy Gyula: A nagy kópé, Lesznay: Eltévett litániák, Lanzberger: Kacagj Bajazzo.

Csomagolás, portó, utánvételezés költsége a megrendelőt terheli.

UJ KELET könyvszátlya

Leszállított árak!

HARISNYA, KEZTYŰ ÉS KÖTŐTÁRU KÜLÖNLEGESÉGEK EREDETI GYÁRI ÁRBAN ÁRUSITTATNAK

BLATT

Leszállított árak!

KÖTŐT-SZÖVÖTT ARUHÁZA CLUJ KOLOZSVAR FÖTÉR 13. SZÁM ALATT

Allami tisztviselőknek külön engedmény!

Róka, kelme, **Szörme**festés, vegytisztítás legszebb kivitelben

KRISTÁLY

nál Cluj. Telefon 500. Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban

Házassulandók figyelmébe

Saját érdekében győződjön meg, hogy butorait mégis csak

Fischer Albert és Társa

cégnél szerezheti be a legolcsóbban. Figyelni a címre!

Gyári lerakat Cluj, Calea Regele Ferdinand 61. sz. Telefon 5-79 Gyártelep: Gherla

Telefon-sz. 81. **LÁDAGYÁR** Fióküzlet Egeres

Mindenféle ládát és fadobozatot összeszegezett és szédett részben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakeskedés és ládagyar Cluj, Strada Cernanți (volt Kajántól-ut) 1 szám

Önmaga ellen vét, Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Barițiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

KÖZGAZDASÁG

A tisztességtelen verseny ellen. Prágából jelentik: A kereskedelmi minisztérium néhány hét előtt törvényjavaslatot készített a tisztességes verseny védelméről. Az érdekelt körök a törvényjavaslat több rendelkezését nem tartották kielégítőnek és a felhozott érvek a kormányt meggyőzték arról, hogy ez a törvénytervezet ellenkezik a tisztességes kereskedők érkeivel. A kereskedelmi minisztérium tehát új törvényjavaslatot készített, amelyet a napokban vitatnak meg. Az ankétra hivatalosak az egyetemeken kereskedelmi jogászai, a kamarák, az érdekképviseletek és az érdekelt minisztériumok képviselői. Az új javaslatban taxatíván felsorolva azok a tények, amelyek a tisztességtelen verseny jellemzői. A végén egy záradék magában foglalja azt az általános részt, amelynek fogalma alá tartozik a tisztességtelen verseny. A javaslatot az ankétnak kialakulandó nézetek és szempontok szerint fogják végleg megszövegezni és az érdekelték nagyobb nyilvánossága elé hozni.

A mai valutapiac

Mint ahogy délig a brassó-bukaresti vonal nem volt rendben és a bukaresti tőzsdéről hírek nem érkeztek, a piac tartózkodó volt. Az árakban lényeges változások nem történt. A devizák árfolyama ma így alakult: osztrák korona 357-362, belöldi magyar korona 220-230, cseh korona 572-574, francia frank 9-25-9-30, svájci frank 34-45-34-50, dollár 199-200, font sterling 856-857, olasz lira 8-70-8-72, dinár 2-30-2-35.

Valutapiac február 5-én:

Bukarest. Devizák: Páris 921, Berlin —, London 851, Newyork 197, Róma 867, Zürich 34-25, Bécs 28, Prága 574, Budapest 70, Varsó 30.

Bukarest. Valuták: Napoleon 780, márka —, leva 130, török lira 98, font sterling 855, francia frank 920, svájci frank 35-50, olasz lira 900, drachma 400, dinár 220, dollár 199, lengyel márka 23, osztr. korona 28, magyar korona 42, cseh korona 570.

Zürich. Nyitás-Zárta: Berlin 135-135, Amsterdam 215⁵/₈-215⁵/₈, Newyork 574-574-5, London 2476-2472-5, Páris 2678-5-2672-5, Milano 2510-2515, Prága 1662-5-1666-25, Budapest 201-200-5, Belgrád 675-675, Bukarest 295-295, Varsó —, Bécs 81-81.

Mintavásár Londonban és Birminghamban. A birminghami kereskedelmi kamara és a londoni kereskedelmi egyesülés mintavásárt rendez április 28-tól május 23-ig. A mintavásár látogatói abban a helyzetben lesznek, hogy a nagy nagy brit birodalmi kiállítást is meglátogathatják. Ezt a kiállítást ugyanis az április és október közötti időben rendezik. A tizedik angol mintavásár felöleli a brit birodalom ipari termékeinek legjavát. Két külön kiállítást rendeznek, egyet Birminghamban, egy másikat pedig Londonban. Ez utóbbiban főleg az éstütyártás, a porcellán, papiros, az irodai felszerelések, nyomdászat, luxus-cikkek, bőrárak, játékarak, sportcikkek, optikai készülékek, fényképezési és mozgófényképezési apparátusok, butor, kémiai produktumok, parfümök, italok, cukorkaárú és csokoládé, továbbá szivarok, cigaretták kerülnek kiállításra. Birminghamban világitó testek, alumínium és email főzőedények, vasárak, gépek, szerszámok, malomipari cikkek, gummiárak, motorbiciklik, automobil- és reptülőgépszerszámok, mérőkészletek, gyógyászati cikkek, festék, lakk, vasuti kellekek, fémárak, mezőgazdasági és kertészeti gépek, sörfőzdék és finomítók gépei és berendezései, építészeti konstrukciók, gyermekkocsik és tolészékek, nyergesárak, tüzelő fegyverek, horgászati cikkek és réz, ólom, acél és öncsővek kerülnek bemutatásra.

Csehszlovákia romániai követelése. Prágából jelentik: Az itteni kereskedelmi- és ipar-kamarában bizalmas értekezletet tartottak azok a csehszlovák kereskedők, akiknek követeléseik vannak Romániában. Az értekezleten megvitatták a romániai adósokkal szemben követendő közös eljárás alapelvét. A „Tribuna” arról értesül, hogy február első felében plenáris ülésre fogják összehívni a Romániában követelésekkel bíró csehszlovák hitelezőket, amelyen véglesen meg fogják állapítani a körülbelül tizennégy nap mulva Prágába érkező román kiküldöttekkel való megegyezés módzatait.

Mit vásárol Németország Amerikában? Berlinből jelentik: Az amerikai kereskedelmi minisztérium előzetes becslései szerint Németország 1923-ban 312 millió dollár értékű árut vásárolt Amerikában, úgy hogy a német birodalom lakosságára fejenkint 5 dollár esik ebből a behozatali összegből. Mivel Anglia 828 millióval és Kanada 660 millióval szerepel az exportországek listáján, Németország mint nagyvevő, harmadik helyen áll az exportországek sorában és csak utána következik Franciaország 260 millió és Japán 252 millió dollárral.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. Ferenc, Sanislau. 1. A magyar uralom idejéből származó postatakarébetétek sorsáról még nem történt döntés. Annyi majdnem bizonyos, hogy visszafizetik, de azt, hogy mikor, a posta sem tudja. Valószínűleg ezt a kérdést is rendezni fogják a Bukarestben most folyó román-magyar tárgyalásokon s mint közöltük, valószínűleg minden visszafizetés 2:1 arányban fog történni. 2. Előfizetése május 15-ig rendezve van. 3. Lapját három hétnél is nagyobb késéssel kaptuk meg, ezért nem válaszoltunk eddig.

Sch. Menyhért, Ocna Dejului. A sóárnsítási monopólium megszüntetése azt jelenti, hogy most már bárki árusíthat sót minden külön engedély nélkül. Az erre vonatkozó minisztertanácsi határozat, mely a „Monitorul Oficial” 1924. évi 15. számában jelent meg, kimondja, hogy az állami vagy feljogosított magánraktárakból kell a sót beszerezni. Az ára darabos és és örlött sónak egy lej, luxus-sónak 2-50 lej kilogrammonként.

P. Lipót, Beclan. Minden kereskedő és kisiparos, akinek az évi forgalma meg nem haladja a kétszáz ezer lejt, pauszban fizetheti az egyszázalékos forgalmi adót, ha ezt kérvényezi az illetékes pénzügyigazgatóságtól. Az a rendelkezés tehát, hogy ismét folytatni kell a blokkrendszert, csak az adóhivatal tévedésein alapulhat.

S. Artur, Praid. 1. Egyetlen amerikai főiskolán sem végezhet, ha az első évben angol nyelven nem teszi le a különbözeti vizsgát. 2. Főiskolai hallgatónak, akinek felvételi igazolványa van bármilyen amerikai főiskolától, nem kell bevándorlási engedély és kvótán felül is kap kedvezményes áru vizumot. Egyebekben azonban ugyanazokra az iratokra van szüksége, mint más kivándorlónak. 3. A beiratási díjak egyetemként változók. 4. Nyugodt lehet, mert Amerikában minden dolgozó embert szívesen látnak és ha büntetőjogilag nem kerül összeütközésbe a hatóságokkal, semmiféle zaklatásban nem lesz része.

G. Albert, Mercurea Ciuc. Kérjen az ottan-monopolfőnökségtől hivatalos bizonylatot arról, hogy kérvényét milyen szám alatt és mikor adta be. Az igazolványt küldje el aztán nekünk, annak alapján talán tudunk valamit csinálni.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A Habima nagy sikere Szlovénzkóban. Kassáról jelentik: Stramer társulata estéről estére zsufolt ház előtt mutatja be a zsargon drámairodalom legjobb termékeit. A lapok az elragadás hangján írnak a darabokról, amelyeknek kvalitásait Ibsen és Hauptmann drámáival hasonlítják össze. Az előadó színészek közül kiemelik a Stramer házaspár, Rabinoviczek, Blind Aranka, Szagal és és Preisz játékművészetét.

Teodorescu vendégjátéka a Román Operában. A Román Opera tegnap esti előadásának értékes vendégszereplője volt: Teodorescu, a bukaresti opera baritonistája. Teodorescu — a nem teljesen neki való szerepben is elsőrangú nyújtott, úgyhogy bármely világszínpadon megállja a helyét. Hangja kellemes, meleg, énektudása sem hogy semmi kifogásolnivalót hátra. Játéka kissé olaszos, széles gesztusú. Az előadás sikerében méltó része van Pavel Constantinnak; nemcsak a rendező kitünő munkáját végezte el, de megjelenésben ideális Lohengrin volt. Hangja pihent, friss, szárnyaló, vívőereje — az utolsó felvonásig — kifogástalan. Nestorescu szépen énekelt. A kórus a szokottnál gyengébb volt, a zenekar, Schuller dirigálása alatt, — Wagner darabhoz méltó. (sz.)

NE FÉLJEN!

Nem sir a gyermeke, ha Höfer-gyermekhintőporral és Höfer-gyermekkrémmel ápolja

A R

Szerda: Aida Péntek: Rig

A MA

Szerda: Szólk Csütörtök: A Péntek: A J Szombat d. t

Este: Vasárnap d. Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

Este: Hétfő: Ham

APRÓHIRDETÉSEK.

Bolthelyiséget és könyv-
hát adnék cserébe egy-
szoba-konyháslakásért. Le-
velek „III. kerület“ jel-
gére a kiadóba. 6783

Zsidó kottákból nagy
választék az Uj Kelet
könyvosztályában.

Társnőt keresek 30.000
lej tőkével saját vezetés
mellett. Romántudás szük-
séges. Cim a kiadóban. 6782

SIMPLON

Tárgu-Mures, Post 94

Erstes
Heiratsvermittlungs
Institut des Landes

Strenge Discretion!

Man wende sich an
dieses Institut, u. man
wird sicher rasch mit
einer guten Heiratspar-
tie beglückt. Verlangen
Sie von unserem Insti-
tut einen Personal-
bogen. 6784

Bel- és külföldi fuvar-
leveleket díjmentesen fel-
ülvizsgál és fuvardíj-
többleteket a legrövidebb
időn belül folyósít Recom-
pens nemzetközi fuvar-
levél felülvizsgáló intézet
Timisoara, Helvét-u. 8. 1643

Három értékes könyv:
S. Alechem: Legett ne-
mesek (kötve), Sokolow:
Uj zsidó (kötve), Kabba-
listák és csodatevők (füzve)
80 lej helyett 60 lej és
portó. Uj Kelet könyv-
osztálya. 8

Petroseni főutcáján mod-
ernül berendezett üzlet-
helyiséggel rendelkezem.
Női divat, fehérnemű, rö-
vidáru vagy bármely ro-
konszakmai bizományi
lerakatot válllok. Meg-
kereséseket „Petroseni“
jellegével a kiadóhivatal
továbbítja. 6777

MEGJELENT

az uj

**Számviteli
törvény**

magyar fordításban, a
mely magában foglalja
az állami, megyei, köz-
ségségi és az összes köz-
intézetek számvitelét,
az összes új módosítá-
sokkal együtt.

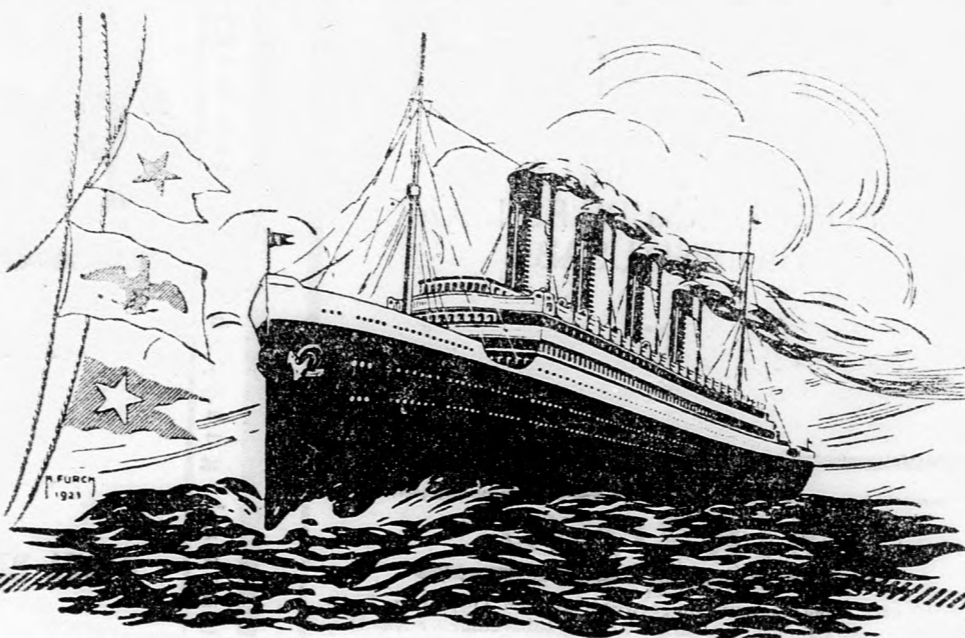
Ára 30 lej

Megrendelhető a
„Cartea Românească“
könyvkereskedésében
Diciosánmartin

Tíz kötet könyv 210
lej. Marton Ernő: A zsidó
nemzet Erdélyben, Gisz-
kalay János: Uj profé-
ciák könyvéből, Giszkalay:
A titok, Blank: Mit akar
a cionizmus? Pinsker:
Autoemancipáció, Soko-
low: Uj zsidó (kötve), Go-
relík: Cion és Golusz,
Agnon: És a meggyőzött
kiegyenesedik, Kaczér I.:
Meggött a Messiás, Kabba-
listák és csodatevők. 270
lej helyett 210 lei és portó.
Uj Kelet könyvosztálya.

Ne vásároljon addig könyvet, míg át nem olvasta,
az Uj Kelet könyvhirdetéseit!

KÖZVETLEN ÚTVONALAK
BUKAREST - TEMEVAR - NAGYVARAD ES HALMITOL.

Hamburg-
Bréma -
Antwerpen-
Cherbourg
Amerika-
Kanada -
Argentina-
Braziliába

KERESZTUL
A VILAG LEHIRESEBB GOZHAIJAIN

HETENKINT 3-SZORI HAJOINDULASSAL
AMERIKA-ES KANADABA

GYORS, KENYELMES ES BIZTOS. A 2 ES 3 OSZTALY BERENDEZESE
2-4 VAGY 6 SZEMELYES, KULON KABINJAIVAL FELUMULHATATLAN.
ELSORENDU NEMET KONYHA ES KISZOLGALAS.

PROSPECTUST ES HAJOMENETRENDET INGYEN ES BERMENTVE KULD

N. BRÜCK & CO.

BUKAREST / TRADA / ARINDAR 1112
TIMISOARA - JOSEF/TADT
STR. LEONATIANY / HERRENGA / E 118

ROMANIA LEGNAGYOBB HAJOGYNOKSAGE
DIJTALAN FELVILAGOSITAS UTLEVEL-ES VIZUMUGYEBEN.
LEVELEZES MINDEN NYELVEN - IRJATOK AZONNAL!

Kvalitets Mærka
"ROSE"

Aarhus Oliiefabrik A/s. sarhusi
(Dania) gyáiban készült

„Rose“

együtt, minden idegen anyagoktól
mentes, tiszta, 100%-os

Cocos-ételzsir

minden más készítményt minő-
ségben messze felülmúl!

כשר אף למחדרין
כפי עדותו של הרב הגהה
מה קאפל ריין
אדוקה כודאעטע שיח

Használatban

izletes, kellemes, egészséges és
cca 20%-kal szaporább más
készítményeknél.

Csak egyszer legyen próbát!

Bevásárlásnál saját érdekében
határozottan követelje!

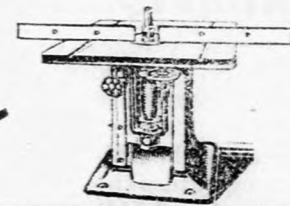
Képviselőt és gyári lerakat
Luka Gyula
Keresk és Bizományi Vállalatna
Turda (Torda)
Telefon 6

Időt és pénzt takarít meg, ha

Autógummit vesz Emil Blagánál
Cluj, Piata Stefan cel Mare No. 3. Telefon 2-70.
Kivánatra árjegyzékkel és leirással szolgál!

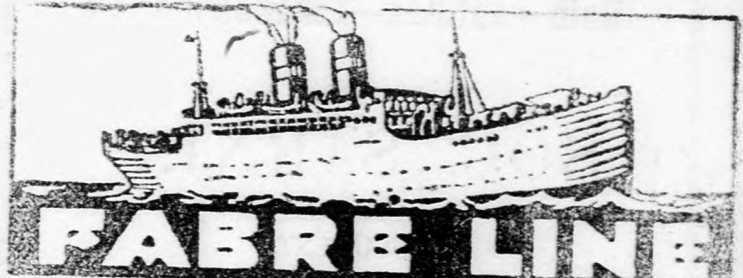
Raktárról szállítjuk azonnal
Framag-Gaggenau gyártmányu
következő famegmunkálógépeket

Gatter 30 coil
Háromoldalu gyalugépek
Egyengető gyalugéptengely
Hosszlyukfurógépek, köszörűgépek
Szallagfűrés 700, 800 és 900 mm
Egyengető gyalugép 400, 500 mm
Egyetemes szallagfűrés
Vastagság gyalugépek
Gömbgyalugép
Marógépek

Technica Rt.

Tárgu-Mures
Sürgöncim: Technica * Telefonsz. 336

FRANCIA HAJOZASI TARSASAG

Direkt vonalak — átzállítás nélkül

Constanța

direkt

Newyork

Constanța-Jaffa-Marseille
Constanța-Délamerika
Constanța-Canada

az „Asia“ hajó indul 1924 január 16-án

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet
„Sarnia“ Passagiu Comodia, Bukarest
és a „Reclama“ Cluj

Rador

Raglánok,

öltönyök, gyermekruhák
megerkeztek

M. Neumann

céghez Cluj,
Piata Unirei 14.

Telefon 431.